

اجبار، نه!

مسافران کوچک در راهی بزرگ

گزارشی از همایش «انس با قرآن» با حضور کارشناسان و مسئولان آموزش پیش دبستانی کشور در شیراز

گزارش: اصغر نندی
عکس: علیرضا رحیمی

شروع همایش با پیش سرود جمعه هوی اسلامی ایران و سپس با اجرای سرودی از بچه های پیش دبستانی دختر «۱» آغاز شد سپس طبر صراحی و بانار به تجلی نبوت برنامه های پیش دبستان، بر جذاب بودن این فعالیت ها تأکید کرد و گفت: از آن جا که در این برنامه، «عورت، فطرت الهی است کودک نباید فکر کند که بانار شده است در کلاس پیش دبستان و انس با قرآن بنشیند»

«مدیر کل آموزش و حلالیت پیش دبستان ولایتی، فطرت الهی را حرکت به سوی حنا طست و حق طلبی را امتی در هدای جوارح انسان از زیبایی کرد. وی در ادامه ای سخنان خود افزود: بنابراین، باید هدای فعالیت های ما عم از قصه گوئی، سرود، ورزش، نقاشی و... در راه بیدار ساختن فطرت الهی کودک باشد.»

وی افزود: «ضروری است به دوره پیش دبستانی توجه نمود. اگر نخبه، نماند، هنر مند و پزینک مع هد و اسلامی می خواهیم، باید آن را در دوره پیش دبستانی پایه گذاری کنیم. افترا در زندگی یا مسائل جدید و

اشاره

جایگاه ویژه آموزش در دوره پیش دبستان و تأثیر ماندگاری که بر شخصیت کودک می گذارد، قابل اطمین نیست در این ارتباط، بر تفسی همس با قرآن، بر گرفته از رویکرد جدید آموزش پیش دبستانی است که با توجه به ویژگی های فردی و استعداد های ذهنی کودک و به دور از هر اجبار، نوازی های خاصی از یادگیری او را مدنظر دارد. در این اساس، همایش همایش همس با قرآن کریم در دوره پیش دبستان در غدهم نیمه ۱۳۸۸ توسط گروه که وزنی و خلاقیت پیش دبستان و ولایتی سازمان آموزش و پرورش استان فارس برگزار شد. در این همایش، علیرضا رحیمی (مدیر کل آموزش و حلالیت پیش دبستانی ولایتی کشور)، مسعود نهری فرج (کارشناس دفتر برنامه ریزی و تألیف)، همس جعفری (استاد پول موسسه مکتب انوران) و ده دانی دیگر از کارشناسان سخنرانی کردند و نظر خود را ارائه دادند. آنچه در این گزارش می آید، چکیده ای از سخنان و نیز برنامه های اجرا شده، است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

انتخاب نظام آموزشی

کودک پیش دبستانی، چگونه باید در سایه‌ی حران تعلیم یابد؟ در این زمینه، برنامه‌های تدوین و بررسی شده و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش نیز رسیده است. محمود تهرانی فرجاد یادگرای نکته و یا اشاره به چگونگی تعلیم «حران» به کودکان، می‌گوید: «از اختصارات دوره‌ی پیش دبستی و از معدود برنامه‌های نظام آموزشی و پرورش، برنامه‌ی انس یا حران کریم است. رسالت دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی، تدوین «حتوا» و مشخص کردن برنامه‌ها درباره‌ی چگونگی ارائه در کلاس توسط «مربی» است.»

کارشناس دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی از تمرکز خارج شدن تدوین محتوا را تحول اساسی این دوره یا سایر دوره‌ها ارزیابی کرد و گفت: «نگاه، نگاه کرد که محور است و از آن جا که کودکان هنوز از خانواده جدا نشده‌اند، بهتر است با شرایط بومی و محلی خود بیشتر آشنا شوند و حوی بگیرند. اما انس یا حران در مسیر فطرت الهی چگونه عملیاتی می‌شود؟ کودک ابتدا باید «مهارت‌های حتی خود را آماده کند. اهتمام به شنیدن پیام‌های حران و نیاز گویند آن‌ها بسیار مهم است؛ چپ یا راست می‌شود این ماهیم در کودک جای گزین شود.»

تهرانی فرجاد، در آسیب‌شناسی رویکرد انس یا حران در دوره‌ی پیش دبستان افزود: «تأکید بر نامه، دست‌یابی به هدف اصلی آن، یعنی ایجاد علاقه در کودک، است. مسئله «اجبار» از مهم‌ترین مواردی است که ممکن است هدف اصلی، یعنی «انس» را تحت تأثیر منفی قرار دهد در این برنامه، «علاقه و انس» از راه‌های مهارت‌های شفاهی شنیدن و تکرار به دست می‌آید که محصول آن در سال‌های بعد، «خواندن، تحلیل و توضیح خواهد بود.»

در انتها، تهرانی اصول حاکم بر برنامه‌ی «انس یا حران» را به اختصار چنین معرفی کرد:

1. برنامه‌ی حران کریم باید اذیت‌جس و زمینه‌ساز علاقه‌مندی کودک به حران باشد.
2. پیام‌ها و آموزه‌های حران باید متناسب با سن کودک انتخاب شود.
3. برنامه‌ی حران کریم دوره‌ی پیش دبستانی باید مبتنی بر طرفیت و توانایی کودک باشد.
4. در برنامه‌ی حران کریم باید بر جنبه‌های لطف و رحمت الهی تأکید نمود.
5. برنامه‌ی حران کریم مبتنی بر دستورات الهی و سنت معصومین - علیهم السلام - است.
6. برنامه‌های حران کریم دوره‌ی پیش دبستی باید «مطلق رغبت و علاقه‌ی کودک بوده و از هر گونه اکرام و اجبار به دور باشد.
7. هر نوع برنامه‌ی حرانی باید در قالب فعالیت‌های جذاب یاددهی - یادگیری پیش دبستی عرضه شود.

مسئولیت‌های متنوع رویه‌رو می‌شوند؛ بنابراین، لازم است تا مهارت حل مسئله و مسئولیت‌پذیری را در این دوره به کودک کفاح یاد دهیم. «مربی نیز باید این حوصله را دانسته باشد تا فرصت فکر کردن در باره‌ی مسائل پیش رو و پاسخ دادن به آن‌ها را به کودک بدهد.»
رحیمی به اهمیت وجودی خانواده‌ها اشاره کرد و هماهنگی بین مدرسه و والدین را از اصول اساسی پیشرفت در این دوره دانست و گفت: «لازم است با حوصله به نظر پدر و مادرها توجه کنیم و با آن‌ها تعامل داشته و به همل اندازه که با بچه‌ها سروکار داریم، با خانواده‌ها نیز در ارتباط باشیم. یکناریم آن‌ها از کار ما انتقاد کنند به این ترتیب، حمایت‌ها در فصل نزدیک‌تر می‌شویم.»

این مدیر کل «مدعو، نقش عاطفی «مربیان را مهم طقت و «مربی را متعلق به همدی کودک معرفی کرد سپس به نقش حران کریم در زندگی پر راح و گفت: «حران تسلیحش است و اگر کودک از لول طموکیت یا کلام «خانواده» نفوس شود، دیگر حطانی کند. بدیهی است «مربی هم در این رویکرد باید حرکی عمل کند نام علی (ع) می‌فرمایند که حران نصیحت کننده‌ی است که هیچ‌گاه در نصایح خود نیرنگ نمی‌کند و هدایت کننده‌ی است که هیچ‌گاه گمراه نمی‌کند. بنام هر کس یا هر کس نیست بی‌نیاز است و هر کس فاصله گرفت فقیر است.»

وی افزود: «اما باز بر نقش چشمگیر «مربی با فشاری می‌کنم. «مربی باید ابتدا دارای ملکات و فضایل اخلاقی باشد. اگر به می‌یگوند یک مدرسه‌ی خوب معرفی کنی، حواهم گفت که به دنبال یک «مربی و معلم خوب یابند.»

رحیمی درباره‌ی وضعیت آینده‌ی «مدرسه‌های پیش دبستی اظهار دانست: «این «مدرسه‌ها دولتی نیستند، اما پیشنهاد کردیم تا جزء نظام آموزش دولتی شوند. مسئولان ارشد وزارت حقه از جمله وزیر آموزش و پرورش هم نظر نشان در این زمینه، مثبت است. اما این کار، پیش‌زمینه‌هایی می‌طلبد که باید در هیئت دولت مطرح شود و به تصویب برسد.»

